

Retouradres: Postbus 93122, 2509 AC Den Haag

Geachte mevrouw,

Naar aanleiding van uw bezwaarschrift van 10 augustus 2022, bericht ik u als volgt.

Verloop van de procedure

Bij bericht van 13 mei 2022 heeft

_____ verzocht om openbaarmaking van documenten in de zin van de Wet open overheid (hierna te noemen: 'Woo').

Met het Woo-verzoek is informatie opgevraagd over:

- de verantwoording van bestuurskosten¹ over de jaren 2019, 2020 en 2021 alsmede alle documenten die aan deze verantwoording ten grondslag liggen;
- de documenten waaruit blijkt dat en op welke wijze de algemeen directeur met betrekking tot die bestuurskosten de controle en verantwoording heeft verricht;
- informatie die betrekking heeft op tweets die Stichting De Verbeelding ter zake met de Nationale ombudsman heeft gewisseld en documenten die betrekking hebben op de werkzaamheden die naar aanleiding van die tweets zijn verricht;
- documenten die verband houden met de gang van zaken die heeft geresulteerd in het achterwege laten van de publicatie van de bestuurskosten.

Bij besluit van 13 juli 2022 is besloten op het Woo-verzoek en zijn drie documenten volledig openbaar gemaakt. Deze documenten geven een achterliggend overzicht van de gemaakte bestuurskosten in de jaren 2019, 2020 en 2021. Daarnaast is op de website van de Nationale ombudsman een overzicht te vinden met de verantwoording van de gemaakte bestuurskosten in de jaren 2019, 2020 en 2021.

Tegen dit besluit (hierna te noemen: 'het bestreden besluit') heeft u bij bericht van 10 augustus 2022 namens _____ bezwaar gemaakt.

Op 10 oktober 2022 heeft u het bezwaar mondeling toegelicht. Het verslag van deze toelichting is bijgevoegd.

¹ Uit het verslag van de hoorzitting volgt dat wordt bedoeld op de bestuurskosten van "De top van de organisatie, met name de heer Van Zutphen". In het Woo-verzoek is verwezen naar de notitie Voorzieningen ambtsdragers. Om deze reden wordt onder de top van de organisatie verstaan: de Nationale ombudsman, de substituut ombudsman en de Kinderombudsman.

Pagina 1

Datum

15 DEC 2022

Onderwerp

Uw bezwaarschrift

Ons nummer

B202200218

Uw kenmerk

Bijlage(n)

verslag hoorzitting 10 oktober 2022

Contactpersoon

Nationale ombudsman

Bezuidenhoutseweg 151
2594 AG Den Haag

Postbus 93122

2509 AC Den Haag

T 070 356 35 63

post@nationaleombudsman.nl

www.nationaleombudsman.nl

Ontvankelijkheid

Tijdens de hoorzitting verduidelijkte _____ dat Stichting De Verbeelding ongeveer twintig jaar geleden een informele vereniging is geworden. Hij stelt dat hij persoonlijk gezien wordt als ondertekenaar van de bij de Nationale ombudsman in behandeling zijnde Woo-verzoeken. Ik beschouw _____ in deze procedure om die reden als Woo-verzoeker en u namens _____ als bezwaarde. Dat komt overeen met het bestreden besluit dat aan _____, in persoon, is gericht.

Het bezwaarschrift is ingediend binnen zes weken na bekendmaking van het bestreden besluit en het voldoet ook aan de overige door de Awb gestelde eisen, zodat het bezwaarschrift ook om deze redenen ontvankelijk is.

Wettelijk kader

Het verzoek van _____ is beoordeeld aan de hand van de Woo. Uitgangspunt van de Woo is dat een ieder recht heeft op toegang tot publieke informatie en dat alle overheidsinformatie in beginsel openbaar is. Openbaarmaking van de gevraagde informatie kan achterwege blijven wanneer zich één of meer van de in hoofdstuk 5 van de Woo genoemde uitzonderingsgronden of beperkingen voordoen. Openbaarmaking kan eveneens achterwege blijven, indien sprake is van de omstandigheden zoals gesteld in de artikelen 9:36, vijfde lid of 9:36a van de Awb.

De gronden van bezwaar

In het bezwaarschrift van 10 augustus 2022 is gesteld dat in het verzoek documenten zijn gevraagd die betrekking hebben op meerdere onderwerpen. Het bestreden besluit heeft alleen betrekking op het eerste onderdeel van het verzoek.

U mist een reactie op de overige onderwerpen waarover documenten zijn gevraagd. De verstrekte documenten vormen bovendien niet meer dan een overzicht van kosten die ook verder nog in documenten zullen zijn vastgelegd. U stelt hierover “.. dat er aan uw besluit nogal wat mankeert”.

Gesteld wordt dat uit het voorgaande volgt dat het bestreden besluit niet in stand zal kunnen blijven en door een verbeterde versie zal moeten worden vervangen.

Tijdens de hoorzitting verduidelijkte u dat het gaat het om de documenten die aan de verantwoording over de jaren 2019 en 2020 ten grondslag liggen, namelijk de controle en verantwoording die moet worden verricht op de bestuurskosten, de documenten waarin informatie over de wisseling van de controller bij de Nationale ombudsman via Twitter is vastgelegd, en alles wat te maken heeft met het achterwege laten van de publicatie van de bestuurskosten.

U stelt dat geen verantwoording is afgelegd overeenkomstig de notitie voorzieningen ambtsdragers. U heeft hierbij enkele vragen gesteld die bij de reactie op de bezwaargronden staan opgenomen.

Tot slot vraagt u het bestreden besluit te herzien en verzoekt u om een proceskostenvergoeding.

Vooraf

In de notitie "Voorzieningen ambtsdragers" worden voorzieningen beschreven die ambtsdragers krijgen voor verhuizing, informatie en communicatie, binnen- en buitenlandse dienstreezen, vervoer en overige voorzieningen. De notitie Voorzieningen ambtsdragers is raadpleegbaar op de website van de Nationale ombudsman. Ook is opgenomen op welke wijze controle en verantwoording voor deze kosten wordt afgelegd. De notitie "Voorzieningen ambtsdragers" is gebaseerd op het Besluit rechtspositie Raad van State, Algemene Rekenkamer en Nationale ombudsman.

Met het besluit zijn de achterliggende overzichten van de gemaakte bestuurskosten over de jaren 2019, 2020 en 2021 en de bijbehorende verantwoording van de bestuurskosten per jaar openbaar gemaakt.

Achterliggende overzichten

De met het besteden besluit openbaar gemaakte documenten betreffen overzichten van de bestuurskosten van de Nationale ombudsman, substituut ombudsman en kinderombudsman over de jaren 2019, 2020 en 2021. In deze overzichten is per jaar inzichtelijk gemaakt op welke de datum de kosten zijn geboekt en wat de factuurdatum is geweest. Het bedrag, de categorie voorziening, wie de kosten heeft gemaakt, de kostenplaats, het boekstuknummer en het grootboeknummer zijn tot slot ook opgenomen in de met het bestreden besluit openbaar gemaakte overzichten. Deze stukken zijn uit coulance openbaar gemaakt. Deze overzichten geven immers geen inzicht op de wijze waarop de controle en verantwoording is verricht.

Verantwoording van de bestuurskosten

Het betreft overzichten van uitgaven voor de voorzieningen die voor bovengenoemde ambten ter beschikking worden gesteld en noodzakelijk zijn voor de vervulling van het ambt.

In de openbaar gemaakte verantwoording van de Bestuurskosten is voor elk van bovengenoemde jaren opgenomen: "Alle declaraties en facturen zijn rechtmatig en conform regelgeving gedeclareerd."

Reactie op bezwaargronden

Eerste bezwaargrond: Verantwoording van de bestuurskosten over de jaren 2019, 2020 en 2021.

De in het bezwaarschrift op dit onderdeel geformuleerde bezwaargrond dat de openbaar gemaakte documenten niet meer zijn dan een overzicht van kosten, is onvoldoende om deze grond te laten slagen.

De aannahme dat er ook verder nog documenten zijn die binnen de reikwijdte van het verzoek vallen, is niet nader onderbouwd. Desondanks is een aanvullende zoekslag verricht.

Resultaten aanvullende zoekslag

Aan de hand van uw verzoek is nogmaals contact geweest met de medewerker die namens de directeur van de Nationale ombudsman de bestuurskosten controleert. Deze medewerker is het proces van controle en verantwoording nagegaan en is daarbij nagegaan welke aanvullende stukken daarbij mogelijk nog aanwezig zijn.

Daarbij is specifiek gezocht naar: bestuurs- of vergaderstukken, werkprocesbeschrijving(en), afspraken in agenda's, e-mails, vragen of nadere afstemming tussen collega's van de Nationale ombudsman of contacten tussen de Auditdienst Rijk (hierna: ADR), Nationale ombudsman, en/of Ministerie van Binnenlandse Zaken. Daarnaast is nagegaan of er overleggen of vergaderingen in dit kader hebben plaatsgevonden. Deze zoekslag resulteerde in de volgende aanvullende informatie:

- e-mail gedateerd op: 23 april 2022 14:36 uur;
- e-mail gedateerd op: 12 mei 2022 8:46 uur;
- e-mail gedateerd op: 11 mei 2022 17:43 uur;
- e-mail gedateerd op: 11 mei 2022 16:26 uur;
- e-mail gedateerd op: 29 april 2022 9:10 uur;
- e-mail gedateerd op: 28 april 2022 9:27 uur;
- e-mail gedateerd op: 28 april 2022 8:45 uur;
- e-mail gedateerd op: 28 april 2022 8:38 uur;

Bij deze e-mails zaten meerdere bijlagen. Deze bijlagen zijn hieronder opgenomen met verwijzing naar de betreffende e-mail waar de bijlage bij hoorde:

- bijlage I bij e-mail 23 april 2022 14:33 Bestuurskosten 2019
- bijlage II bij e-mail 23 april 2022 14:33 Bestuurskosten 2020
- bijlage I e-mail 23 april 2022 14:36 Bestuurskosten 2019
- bijlage II e-mail 23 april 2022 14.36 Bestuurskosten 2020
- bijlage I e-mail 29 april 2022 09.10 Bestuurskosten 2019
- bijlage II e-mail 29 april 2022 09.10 Bestuurskosten 2020
- bijlage I bij e-mail 11 mei 2022 16.26 bestuurskosten 2019
- bijlage II bij e-mail 11 mei 2022 16.26 Bestuurskosten 2020
- bijlage I e-mail 29 april 2022 09.10 Bestuurskosten 2019
- bijlage II e-mail 29 april 2022 09.10 Bestuurskosten 2020

Bovenstaande documenten worden openbaar gemaakt. Uitzonderd worden persoonsgegevens. Dit wordt als volgt gemotiveerd.

Op grond van artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder e, van de Woo kan geen informatie openbaar gemaakt worden als dit de persoonlijke levenssfeer schaadt en dit belang zwaarder weegt dan het belang van openbaarheid. Het gaat om persoonsgegevens die (indirect) te herleiden zijn tot een persoon, zoals namen, e-mailadressen, telefoonnummers en functienamen.

In dit besluit heb ik onderscheid gemaakt tussen de volgende gevallen en als volgt gemotiveerd:

1. Namen van ambtenaren die niet uit hoofde van hun functie in de openbaarheid treden. Ik wijs de openbaarmaking van deze gegevens af. Volgens uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: de Afdeling) van 2 maart 2022, ECLI:NL:RVS:2022:640, worden namen van ambtenaren onleesbaar gemaakt uit bescherming van diens persoonlijke levenssfeer tenzij de verzoeker kan aantonen dat in het concrete geval algemene openbaarmaking zwaarder weegt. Mij is niet gebleken dat dit laatste het geval is.

In de verstrekte e-mails en de daarbij gevoegde bijlagen zijn namen van ambtenaren vermeld die niet uit hoofde van hun functie in de openbaarheid treden. Het zijn namen van medewerkers van de Nationale ombudsman die inhoudelijk betrokken zijn geweest bij de inhoudelijke controle en verantwoording van de bestuurskosten.

Pagina 5

Ons nummer
B202200218

In het geval van deze documenten betreft dat: persoonsnamen, de persoonsnamen in e-mailadressen, directe (06)telefoonnummers en een functienaam die direct herleidbaar is naar een persoon.

U heeft in dit concrete geval niet aannemelijk gemaakt dat het belang van de openbaarheid zwaarder weegt, waardoor ik geen aanleiding zie om deze informatie te openbaren. Daarom maak ik deze persoonsgegevens niet openbaar.

2. Voor bestuurders en ambtenaren die gewend zijn vanwege hun functie in de openbaarheid te treden (gemandateerde ambtenaren, communicatiemedewerkers/woordvoerders, heffingsambtenaar etc.) geldt dat deze openbaar worden gemaakt tenzij in een concreet geval blijkt dat de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van groter gewicht is. Mij is niet gebleken dat dit het geval is, waardoor ik deze gegevens openbaar maak.

In de e-mails en bijgevoegde documenten staan namen van de algemeen directeur van de Nationale ombudsman, de Nationale ombudsman, substituut ombudsman en de Kinderombudsman. Deze personen zijn gewend vanwege hun functie in de openbaarheid te treden. Dat blijkt uit onder meer uit het feit dat zij op grond van een mandaatbesluit bevoegd zijn besluiten te ondertekenen.

In dat geval wordt de naam en functie van de betrokken ambtenaar als ambtsdrager wel openbaar gemaakt, zodat kan worden gecontroleerd of het besluit door de bevoegde persoon is ondertekend. De 'natte' handtekening zelf wordt niet openbaar gemaakt om het risico van identiteitsfraude te verminderen.

Context van het Woo-verzoekonderdeel

Verzocht is om documenten met betrekking tot de controle en verantwoording die moet worden verricht op de bestuurskosten. Informatie van individuele declaraties van bestuurskosten vallen buiten de reikwijdte van het verzoek. Deze uitleg past ook bij de context van het Woo-verzoek. Het verzoek heeft immers betrekking op de controle en verantwoording van de bestuurskosten. Individuele declaraties kunnen alleen dan binnen de reikwijdte van het verzoek vallen indien deze declaraties onderwerp zijn geweest bij de controle en verantwoording. Aangezien alle declaraties en facturen rechtmatig en conform regelgeving zijn gedeclareerd, zijn dergelijke documenten niet aanwezig.

Daarnaast vallen documenten die in bredere context betrekking hebben op de algehele verantwoording van de financiën en waar in documenten niet is ingegaan op de controle en verantwoording van de bestuurskosten buiten de reikwijdte van het verzoek.

Er hebben wel overleggen plaatsgevonden die bredere onderwerpen beslaan dan de controle en verantwoording van de bestuurskosten. In één

overleg zijn de bestuurskosten besproken. Van dit overleg is geen verslag gemaakt, zijn geen stukken na, tijdens of vooraf aan dit overleg gestuurd. Ook in de agenda's van de betrokkenen is geen afspraak te vinden of zijn afspraken te herleiden die specifiek zagen op controle en verantwoording van de bestuurskosten en/of andere documenten die binnen de reikwijdte van het verzoek zouden kunnen vallen.

Dat er niet meer documenten aanwezig zijn, is verklaarbaar. De verantwoording en controle van de bestuurskosten maken deel uit van een groter geheel, de controle van de volledige jaarstukken. In de in het verzoek genoemde jaren is vastgesteld dat alle declaraties en facturen rechtmatig en conform regelgeving zijn gedeclareerd. Ook de ADR heeft geen opmerkingen gemaakt of anderszins aandacht gegeven aan het onderwerp bestuurskosten. Met deze controle achteraf ben ik van mening dat onze zoektocht volledig is geweest.

Uw vragen

Tijdens de hoorzitting heeft u over de verantwoording van de bestuurskosten nog de onderstaande vragen gesteld. Per vraag zal ik daarop reageren.

Vooraf merk ik echter op dat volgens vaste rechtspraak van de Afdeling bestuursrecht van de Raad van State, bijvoorbeeld de uitspraak van 15 januari 2014 (kenmerk: ECLI:NL:RVS:2014:11), een onderscheid kan worden gemaakt tussen aan de ene kant verzoeken om openbaarmaking van documenten voor een ieder en aan de andere kant verzoeken om beantwoording van vragen. Op de laatste categorie is de Woo niet van toepassing. De reactie op onderstaande vragen maakt om die reden ook geen onderdeel uit van dit besluit.

Uw vragen:

1. "Nog steeds is het niet duidelijk of mevrouw Van Essen haar rol in dit verband vervuld heeft. Zijn de kosten netjes gecontroleerd?"
2. "Zijn alle ritten met de dienstauto van de heer Van Zutphen inderdaad alleen voor het werk geweest?"
3. "Of was er ook privégebruik?"
4. U "wil het hele proces graag in kaart gebracht zien"
5. "Onderbouwd moet worden of de cijfers die nu op internet staan, kloppen."

Per vraag zal ik hieronder reageren.

Ad 1 en ad 4.

Gedurende de hoorzitting is reeds antwoord gegeven op deze vraag. U kunt dat teruglezen in het verslag van de hoorzitting. De directeur van de organisatie doet de controle niet zelf. Zij heeft het gemandateerd aan één van haar medewerkers.

Naar aanleiding van uw bezwaar is contact geweest met deze medewerker en zij heeft het proces van controle en verantwoording toegelicht. Haar reactie is hieronder integraal opgenomen.

"Facturen en declaraties volgen de binnen de Nationale ombudsman afgesproken workflow (vastgelegd in het proceshuis). De regels rond financieel beheer voor de rijksoverheid zijn van toepassing, incl. regelgeving rond inkopen en aanbesteden.

De ADR controleert de boekhouding van de Nationale ombudsman. Bevindingen worden opgenomen in de bedrijfsvoeringsparagraaf van het jaarverslag (onderdeel min BZK en Hoge colleges van Staat).

Binnen de No worden facturen en declaraties door de budgethouder goedgekeurd voordat deze betaald worden. Tussen het boeken van de facturen, het opstellen van de betaalbatch en het daadwerkelijk betalen van de betaalbatch is een functiescheiding opgenomen. Dit betekent dat deze processen niet door dezelfde medewerker worden uitgevoerd. Door autorisaties wordt dit ondersteund.

Het proces is zo ingericht dat de budgethouder geen door hem zelf ingediende declaratie goedkeurt."

In aanvulling op bovenstaande merk ik nog het volgende op. In de 'begrotingsverantwoording', subfase 'Jaarverslag', staan onder hoofdstuk IIB Hoge Colleges van Staat en vervolgens in de 5.3 Bedrijfsvoeringsparagraaf de gerealiseerde uitgaven en inkomsten van de Nationale ombudsman. Deze stukken zijn raadpleegbaar op de site van de Rijksoverheid. De controle en verantwoording van de bestuurskosten van de Nationale ombudsman staan hierin niet specifiek benoemd.

Met betrekking tot uw tweede deelvraag of de kosten netjes zijn gecontroleerd, verwijs ik naar de openbaargemaakte documenten. In de jaarlijkse verantwoording voor eerder genoemde jaren is op de website van de Nationale ombudsman opgenomen "*Alle declaraties en facturen zijn rechtmatig en conform regelgeving gedeclareerd.*". De rechtstreekse link naar deze webpagina staat in het besluit op uw verzoek opgenomen.

Ad 2 en ad 3.

Welke voorzieningen voor vergoeding in aanmerking komen staat opgenomen in de in het bezwaarschrift aangehaalde notitie "Voorzieningen ambtsdragers". Zoals hierboven aangegeven zijn alle declaraties en facturen rechtmatig en conform regelgeving gedeclareerd.

Ad 5.

U wenst een nadere onderbouwing of de cijfers in de openbaargemaakte documenten over de verantwoording van de bestuurskosten in de jaren 2019, 2020 en 2021 juist zijn.

Ik kan uw vraag niet plaatsen. Met het bestreden besluit is voor de jaren 2019, 2020, en 2021 een afzonderlijk overzicht opgenomen met per datum welke kosten met welke samenhangende voorzieningen zijn gemaakt. Op de website van de Nationale ombudsman zijn voor genoemde jaren per jaar de totale kosten van de Nationale ombudsman, substituut ombudsman en Kinderombudsman opgenomen.

Zoals in de reactie op de vragen 2 en 3 is aangegeven zijn alle declaraties en facturen rechtmatig en conform regelgeving gedeclareerd.

Tweede bezwaargrond: Informatie die betrekking heeft op tweets die Stichting De Verbeelding ter zake met de Nationale ombudsman heeft gewisseld en documenten die betrekking hebben op de werkzaamheden die naar aanleiding van die tweets zijn verricht

In algemene zin beantwoordt het Webcare Team vragen die via Facebook, Twitter of WhatsApp binnenkomen. Het kan zijn dat vanuit het

Pagina 7

Ons nummer
B202200218

Webcare Team een collega wordt gevraagd om te reageren op een aan het team gestelde vraag. In die gevallen kan het zijn dat bijvoorbeeld een vraag intern is doorgezonden.

Pagina 8

De betreffende medewerker die uw Twitterbericht heeft behandeld heeft naar aanleiding van uw bericht telefonisch contact opgenomen met een collega. Dat heeft niet geresulteerd in een nadere reactie per e-mail of tot het vervaardigen van enige andere documenten. Daarnaast is -in dit kader- gezocht naar Twitterberichten van of aan Stichting De Verbeelding. Dit heeft niet geresulteerd in enig resultaat. De gevraagde documenten zijn niet aanwezig en kunnen om die reden ook niet openbaar gemaakt worden.

Ons nummer
B202200218

Gedurende de hoorzitting heeft u niet aannemelijk gemaakt welke gegevens in dit kader in bezit zouden moeten zijn van de Nationale ombudsman.²

Voor zover u om informatie vraagt van berichten die u zelf aan de Nationale ombudsman heeft verstrekt, merk ik aanvullend op dat u deze informatie al in bezit heeft.

3. Verzoek om nieuw besluit en proceskosten

De eerste bezwaargrond slaagt. Verwezen wordt naar de bovenstaande reactie, waaruit volgt dat aanvullende informatie wordt verstrekt. Op dit onderdeel wordt het bestreden besluit dan ook herzien.

De tweede bezwaargrond slaagt niet. Verwezen wordt naar de bovenstaande reactie, waaruit volgt dat geen extra documenten zijn aangetroffen die binnen de reikwijdte van het verzoek vallen. Voor dit deel blijft het bestreden besluit dan ook in stand.

Proceskosten

U heeft verzocht om proceskostenvergoeding door toepassing te geven aan artikel 7:15 Awb. Ingevolgde 7:15, tweede lid Awb komen de kosten die de belanghebbende in verband met de behandeling van het gemaakte bezwaar heeft moeten maken voor vergoeding in aanmerking, indien sprake is van een herroeping van het besluit, vanwege een aan het bestuursorgaan te wijten onrechtmatigheid. Gelet op artikel 7:15, tweede lid Awb in samenhang met het Besluit proceskosten bestuursrecht heeft u recht op een vergoeding van € 1082 zijnde 1 punt á € 541 voor het indienen van een bezwaarschrift en 1 punt á € 541 voor de gehouden hoorzitting.

Wijze van openbaarmaking

De documenten die aan u worden verstrekt, worden samen met dit bericht digitaal aan u toegezonden.

² Verwezen wordt naar de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van 23 november 2022, ECLI:NL:RVS:2022:3410

Beslissing

Het bezwaarschrift wordt gedeeltelijk gegrond en gedeeltelijk ongegrond verklaard. Dit betekent dat het besluit van 13 juli 2022 gedeeltelijk wordt herroepen en gedeeltelijk blijft gehandhaafd. Er wordt aan u een proceskostenvergoeding betaald van € 1082. Ik verzoek u om het rekeningnummer waarop ik dit bedrag kan storten binnen twee weken na dit besluit aan ons toe te sturen. U kunt uw rekeningnummer per e-mail sturen naar post@nationaleombudsman.nl.

Pagina 9

Ons nummer
B202200218

Met vriendelijke groet,
de Nationale ombudsman,

Reinier van Zutphen

Binnen zes weken na verzending van dit besluit kunnen belanghebbenden beroep instellen bij de rechtbank te Den Haag, sector bestuursrecht, postbus 20302, 2500 EH, Den Haag. Voor mogelijkheden rondom digitale correspondentie kijkt u op <https://www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie/Rechtbanken/Rechtbank-Den-Haag>.

Bijlage: verslag hoorzitting 10 oktober 2022